χίας διεξερχόμεναι. συνεζευγμέναι δὲ, ὡς αἱ πράγματα, καὶ καιροὺς ἅμα συνάπτουσαι. ὥσπερ ὁ Θουκυδίδης τὴν ἐν Σικελίᾳ νυκτομαχίαν ἐκφράζει. μετὰ γὰρ τῆς μάχης ὅπως ἐπράττετο, καὶ νυκτὸς ὅπως εἶχεν, ὡρίσατο. ἐκφράζοντας δὲ δεῖ τόν τε χαρακτῆρα ἀνειμένον ἐκφέρειν, καὶ διαφόροις ποικίλλειν τοῖς σχήμασι, καὶ ὅλως ἀπομιμεῖσθαι τὰ ἐκφραζόμενα πράγματα.

ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ.

Αἱ ἀκροπόλεις δὲ ἄρα ταῖς πόλεσιν εἰς κοινὴν μὲν ἔστησαν ἀσφάλειαν· πόλεων γὰρ ἄκραι γεγόνασι. τειχίζονται δὲ οὐ μᾶλλον αὗται τοῖς οἰκήμασιν, ἢ τὰς πόλεις τειχίζουσι. καὶ τὴν μὲν Ἀθηναίων ἀκρόπολιν μέσος Ἀθηνῶν περιείληφε χῶρος. ἄκραν δὲ ἣν Ἀλέξανδρος τῆς οἰκείας ἐπέθετο πόλεως, οἷς προσηγόρευσεν εἴργασται. πρὸς ἄκρον γὰρ ἔστησε πόλεως. καὶ γνησιώτερον αὐτὴν ἐστὶ προσειπεῖν ἀκρόπολιν, ἢ ἐφ' ἣ φρονεῖν Ἀθηναῖοι παρέλαβον· ἔχει γὰρ ὧδέ πως, ὡς ὁ λόγος διέξεισιν. ἀκρατὶς ἐξανέχει τῆς γῆς, μέχρι μὲν πολλοῦ προϊοῦσα εἰς ὕψος, καλουμένη δὲ δι' ἀμφοτέρων ἀκρόπολις, οἷς τε εἰς ἄκρον ἐπαίρεται, καὶ οἷς ἐπ' ἄκρῳ τέτακται πόλεως. ὁδοὶ δὲ ἐπὶ ταύτην οὐκ ἴσαι. τῇ μὲν γὰρ ὁδὸς, τῇδε γέγονεν εἴσοδος. καὶ τὰς προσηγορίας αἱ ὁδοὶ μεταβάλλουσιν, ὡς ἔχουσι τόπου καλούμεναι. τῇ μὲν γὰρ ὑπάρχει ποσὶ προσελθεῖν, καὶ κοινὴ, καὶ πρὸς ἁμάξαις τοῖς εἰσιοῦσιν ὁδός. τῇδε, προσανεσπάσθησαν ἀναβαθμοὶ, ἔνθα διελθεῖν ἁμάξαις ἄβατον. κλί-

ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

μαξ γὰρ ἐπὶ κλίμακι δίδωσιν ἀεὶ τὸ μεῖζον, ὡς ἐξ ἐλάττονος ἄγουσα, καὶ ἀνάγει μετεωρότερον πρὶν εἰς ἑκατὸν ἥκειν οὐ λήγουσα. πέρας γὰρ ἀριθμοῦ τελευτὴ πρὸς ἐντελὲς ἐκφέρουσα μέτρον. προπύλαιον δὲ διαδέχεται κλίμακας μετρίαις κιγκλίσι περικλειόμενον· καὶ τέτταρες μὲν ἀνέχουσι μέγισται κίονες, ὁδοὺς παντοδαπὰς ἐπὶ μίαν εἴσοδον ἄγουσαι. πάσαις δὲ δὴ κίοσιν ἐπανέχει τις οἶκος μετρίας προβαλλόμενος κίονας, οἳ χροιὰν μὲν οὐχ ὁμοίαν παρέχουσι, παραβαλλόμενοι δὲ τῇ κατασκευῇ παραπεπήγασι κόσμον· ὀροφὴ δὲ τῷ οἴκῳ προῆλθεν εἰς κύκλον· παρὰ δὲ τῷ κύκλῳ μέγα τῶν ὄντων ὑπόμνημα πέπηγεν. εἰσιόντι δὲ πρὸς αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν τέτταρσι πλευραῖς εἷς χῶρος ἴσαις διῄρηται, καὶ τὸ σχῆμα πλαισίου τυγχάνει τοῦ μηχανήματος. αὐλὴ δὲ κατὰ μέσον περίστυλος. καὶ τὴν μὲν αὐλὴν στοαὶ διαδέχονται. στοαὶ δὲ ἴσαις διαιρούμεναι κίοσι, καὶ μέτρον αὐταῖς μεθ' ὅ, τι πλέον οὐχ ὑπάρχει λαβεῖν. ἑκάστη δὲ στοὰ τελευτᾷ πρὸς ἐγκαρσίαν ἑτέραν, καὶ κίων διπλῆ πρὸς ἑκατέραν διαιρεῖται στοάν, τῆς μὲν αὖ λήγουσα, τῆς δ' αὖ πάλιν κατάρχουσα. παρῳκοδόμηνται δὲ σηκοὶ τῶν στοῶν ἔνδοθεν, οἱ μὲν ταμεῖα γεγενημένοι ταῖς βίβλοις, τοῖς φιλοπονοῦσιν ἀνεῳγμένοι φιλοσοφεῖν, καὶ πόλιν ἅπασαν εἰς ἐξουσίαν τῆς σοφίας ἐπαίροντες. οἱ δὲ τοὺς πάλαι τιμᾶν ἱδρυμένοι θεούς. ὀροφὴ δὲ ταῖς στοαῖς, ἣν χρυσὸς κατεσκεύασε, καὶ κορυφαὶ κίοσι χαλκῷ μὲν δεδημιουργημέναι, χρυσῷ δὲ συγκρυπτόμεναι. τῆς μὲν οὖν αὐλῆς οὐχ εἷς ἅπας ὁ κόσμος. ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλως

ἦν.

ἴσ. ἀχι- μίαι.

ἦν, τὸ δὲ τὰ Περσέως εἶχεν ἀθλήματα. καὶ μέσον ἀνέχει τις κίων, μήκει μὲν ὑπερέχουσα, καταδήλον δὲ ποιοῦσα τὸν χῶρον. (οὔπω τις προβὰς, ὅπη πρόεισιν ἔγνωκε, μὴ σημείῳ τῇ κίονι τῶν ὁδῶν χρώμενος) καὶ περιφανῆ ποιεῖ τὴν ἀκρόπολιν πρὸς γῆν τε καὶ θάλατταν. ἀρχαὶ δὲ τῶν ὄντων τῇ τῆς κίονος κορυφῇ περιεστήκασι, καὶ πρὶν εἰς μέσην διελθεῖν τὴν αὐλὴν, ἵδρυται κατασκεύασμα διῃρημένον πρὸς πύλας, ὅσαι τοῖς πάλαι θεοῖς ὀνομάζονται. δύο δὲ ὀβελοὶ ἀνεστήκασι λίθινοι, καὶ κρήνη τῆς τῶν Πεισιστρατιδῶν ἄμεινον ἔχουσα. καὶ τὸ θαῦμα γέγονεν ἄπιστον, τῶν κατασκευασάντων ἔχον τὸν ἀριθμόν. ὥσπερ γὰρ ἑνὸς οὐκ ἀρκοῦντος εἰς ποίησιν, δημιουργοὶ τῆς ὅλης ἀκροπόλεως ὤφθησαν ἐπὶ δέκα δύο προσκείμενοι. κατιόντι δὲ τῆς ἀκροπόλεως, τῇ μὲν ὁμαλὸς διαδέχεται χῶρος σταδίῳ προσεοικὼς, ὃ καὶ τῷ χώρῳ γεγένηται κλῆσις. τῇ δὲ ἕτερος μὲν διῃρημένος πρὸς ὅμοια, οὐ πρὸς ἴσον δὲ φερόμενος. τὸ μὲν δὴ κάλλος κρεῖττον, ἢ λέγειν. εἰ δέ τι παρεῖται, παρενθήκη γεγένηται θαύματος, οἷς γὰρ οὐκ ἦν εἰπεῖν, παραλέλειπται.

ΟΡΟΣ ΘΕΣΕΩΣ.

Θέσις ἐστὶν ἐπίσκεψις λογικὴ θεωρουμένου τινὸς πράγματος. τῶν δὲ θέσεων, αἱ μέν εἰσι πολιτικαὶ, αἱ δὲ θεωρητικαί. καὶ πολιτικαὶ μὲν, αἱ πρᾶξιν ἔχουσαι πόλιν συνέχουσαν. οἷον, εἰ γαμητέον· εἰ πλευστέον· εἰ τειχιστέον. ταῦτα γὰρ πάντα πόλιν συνέχει γινόμενα. θεωρητικαὶ δὲ, αἱ μόνῳ τῷ νῷ θεωρούμεναι. οἷον, εἰ

σφαιροειδὴς ὁ οὐρανός. εἰ κόσμοι πολλοί. ταῦτα δὲ εἰς πεῖραν μὲν ἀνθρώποις οὐκ ἔρχεται, μόνῳ δὲ θεωρεῖται τῷ νῷ. διενήνοχε δὲ θέσις ὑποθέσεως, τῷ τὴν μὲν ὑπόθεσιν ἔχειν περίστασιν, τὴν δὲ θέσιν, ἀπερίστατον εἶναι. περίστασις δὲ ἐστι, πρόσωπον, πρᾶγμα, αἰτία, καὶ τὰ λοιπά. οἷον, τὸ μὲν, εἰ τειχιστέον, ἐπίσκεψις οὐκ ἔχουσα πρόσωπον. τὸ δὲ, ἐπιόντων Περσῶν Λακεδαιμόνιοι βουλεύονται τειχίσαι τὴν Σπάρτην, ὑπόθεσις· πρόσωπον γὰρ ἔχει Λακεδαιμονίους σκοποῦντας· πρᾶγμα δὲ τὸ τειχισθῆναι τὴν Σπάρτην· αἰτίαν δὲ ἐπιόντας τοὺς Πέρσας. πρῶτον δὲ ἡ θέσις ἐν προγυμνάσμασιν, ἀντίθεσιν, καὶ λύσιν, κατὰ ζήτημα δέχεται. διαιρεῖται τοίνυν ἡ θέσις, πρῶτον μὲν τῇ καλουμένῃ ἐφόδῳ, ἣν ἀντὶ προοιμίων ἐρεῖς· εἶτα χρήσῃ τοῖς τελικοῖς κεφαλαίοις, νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ.

ΘΕΣΙΣ, ΕΙ ΓΑΜΗΤΕΟΝ.

Ὁ τὸ πᾶν ἐν βραχεῖ τιμῆσαι ζητῶν, ἐπαινείτω τὸν γάμον. προῆλθε μὲν γὰρ οὐρανοῦ· μᾶλλον δὲ οὐρανὸν πληροῖ τῶν θεῶν, καὶ κατέστη πατὴρ τῶν, ὅθεν τὸ πατρὸς ὄνομα δίδοται. καὶ θεοὺς ἐνεγκὼν, φυλάττειν αὐτοὺς ἀφῆκε τὴν φύσιν. εἶτα εἰς γῆν προελθὼν, ἅπασι τοῖς λοιποῖς ἐπιφέρει τὴν γένεσιν, καὶ παρενεγκὼν ἃ μένειν οὐκ οἶδε, τὸ μένειν αὐτὰ ταῖς διαδοχαῖς ἐσοφίσατο, καὶ πρῶτον μὲν ἄνδρας εἰς ἀνδρείαν ἐπαίρει. δι᾽ ὧν γὰρ παῖδας καὶ γυναῖκας οἶδεν ἄγειν ὁ γάμος, ὑπὲρ ὧν πράττεται πόλεμος, ἐρρῶσθαι δίδωσι ταῖς

αὐτοῦ

αὐτοῦ δωρεαῖς. εἶτα δικαίους τε καὶ ἀνδρείους ποιεῖ.
δι* ὧν γὰρ φιλοτιμεῖται τὰ γένη, περὶ ὧν ἄν- * ἴσ. ὑπὲρ.
θρωποι δίκαια πράττουσι δείσαντες, ὁ γάμος
δικαίους ἅμα καὶ ἀνδρείους ἀποτελεῖ. καὶ μὴν καὶ
σοφούς, οἷς προνοεῖσθαι τῶν φιλτάτων ἐπαίρει,
καὶ τὸ παράδοξον, σωφροσύνην οἶδε κομίζειν ὁ
γάμος, καὶ ἐν τῇ φιλοτιμίᾳ τῶν ἡδονῶν τὸ
σωφρονεῖν ἀναμέμικται. διὰ τὸν γὰρ νόμον ταῖς
ἡδοναῖς ἐπιτεθεὶς νόμιμον παρέχει σωφροσύνης
τὰς ἡδονάς. καὶ τὸ κατηγορηθὲν αὐτὸ καθ'
αὑτὸ τοῦτο τῷ γάμῳ θαυμάζεται. εἰ τοίνυν ὁ
γάμος ἄγει μὲν τοὺς θεούς, καὶ μετ' αὐτοὺς τῶν
γενῶν τὸ καθ' ἕκαστον, ἀνδρείους τε ἅμα καὶ δι-
καίους ἀποτελεῖ, καὶ σοφοὺς παρασκευάζει καὶ
σώφρονας, πῶς οὐκ εἰς ὅσον οἷόν τε τιμητέον τὸν
γάμον; Ναί φησιν, ἀλλ' ὁ γάμος συμ- Ἀντίθεσις.
φορῶν αἴτιος. Τύχης μοι δοκεῖς, οὐ τοῦ Λύσις.
γάμου κατηγορεῖν. ἃ μὲν γὰρ κακοπραγοῦντες
πάσχουσιν ἄνθρωποι, τύχη παρέχει, οὐ γάμος.
ὧν δὲ φιλοτιμεῖται τοῖς ἀνθρώποις ὁ γάμος,
οὐκέτι ταῦτα κέρδος ἐκ τύχης. ὥστε θαυμά-
σαι μᾶλλον ἐστὶ τὸν γάμον, ὧν ἔχει καλῶν, ἢ
κατηγορῆσαι δεινῶν, ὧν παρέχει ἡ τύχη. εἰ δὲ δὴ
καὶ τὰ μάλιστα γάμῳ δοίημεν τὰ τῶν ἀνθρώ-
πων φαυλότατα, τί μᾶλλόν ἐστιν ἀποστατέον τοῦ
γάμου; οὐχ ὅσα ἂν τοῖς πράγμασιν προσῇ δυ-
σχερῆ, ταῦτα καὶ φυγὴν τῶν πραγμάτων ἐργά-
ζεται. καί μοι τὰς καθ' ἕκαστον ἐξέταζε τέ-
χνας, αἷς πρόσεστιν ὅ, τι δήπου καταιτιᾷ. τοὺς
γεωργοῦντας ἐνοχλοῦσι σκηπτοί, καὶ τῆς χαλά-
ζης ἐμβολαὶ διαφθείρουσιν, οὐ μὴν οἷς γεωργοῖς
τὴν γῆν διαφθείρει σκηπτός, τὴν γῆν ἀποφεύ-

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

γουσιν, ἀλλὰ γεωργοῦντες ἐμμένουσιν, κἂν ἐξ οὐρανοῦ τι λυπηρὸν προσιόν. αὖθις ἀτυχοῦσιν ἄνθρωποι πλέοντες, καὶ τὰς ναῦς διαφθείρουσιν ἐπιόντος χειμῶνος, οὐ μὴν ἐνθένδε τὸ πλεῖν καταλύουσιν, οἷς ἐν μέρει πεπόνθασιν, ἀλλ' ἀνάγουσι μὲν εἰς τὴν τύχην τὸ δυσχερές· ἀναμένουσι δὲ τὸν ἀπὸ θαλάσσης γινόμενον πόρον. καὶ μὴν αἵ τε μάχαι καὶ πόλεμοι τὰ τῶν ἀγωνιστῶν διαφθείρουσι σώματα, καὶ οὐχ ὅτι πεσοῦνται μαχόμενοι, τὰς μάχας ἐκλείπουσιν, ἀλλ' ὅτι πολεμοῦντες θαυμάζονται. καὶ πεσεῖν ἠγαπήκασι, καὶ τὸ πρόσθεν ἀτυχὲς ἐκ τοῦ συνόντος ἀγαθοῦ συναπέκρυψαν. οὐ γὰρ διὰ τὰ φαῦλα φευκτέον ὅσα τῶν ἀγαθῶν· ἀλλ' ἕνεκα τῶν καλῶν ὑποιστέον τὰ χείριστα. εἶτ' οὐκ ἄλογον γεωργοὺς μὲν, καὶ πλέοντας, καὶ πρὸς τούτοις ὅσοι στρατεύονται φέρειν τὰ πρὸς αὐτοὺς δυσχερῆ τῶν ἐπαινουμένων χάριν τῶν σὺν αὐτοῖς, ἡμῖν δὲ γάμον ἀτιμαστέον, διότι γάμος ἄγει τι λυποῦν.

Ἀντίθεσις. Ναὶ φησιν, ἀλλὰ χηρείαν μὲν γυναιξὶν, ὀρφανίαν δὲ παισὶν ἐπήνεγκε.

Λύσις. Ταῦτα θανάτου δεινὰ, καὶ τὸ πάθος οἶδεν ἡ φύσις. σὺ δέ μοι δοκεῖς αἰτιᾶσθαι τὸν γάμον, ὅτι μὴ καὶ θεοὺς τοὺς ἀνθρώπους ἐργάζεται· καὶ τοῦ γάμου κατηγορεῖν, ὅτι μὴ καὶ θεοῖς τὰ θνητὰ συνηρίθμησε. τί γὰρ, εἰπέ μοι, γάμου κατηγορεῖς, ἃ (ἤ, καθ'.) πραγματεύεται θάνατος; τί δὲ ὑμεναίων ἐρεῖς, ὅσα φύσις ἐπίσταται; συγχωρεῖ πεσεῖν τὸν ὅπως πεσεῖται γενόμενον. εἰ δὲ πίπτουσι μὲν ὅτι γεγόνασιν ἄνθρωποι, πεσὼν δὲ χηρεύει μὲν σύνοικον, ὀρφανὸν δὲ παρασκευάζει τὸν ἐξ αὐτοῦ, τί γάμον ἐρεῖς ἀπεργάζεσθαι τὰ παρὰ

μόνης

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΣΙΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

μόνης γεγονότα τῆς φύσεως; ἐγὼ δὲ αὖ τοὐναντίον, γάμον ἐπανορθοῦσθαι καὶ ὀρφανίαν καὶ χηρείαν ἡγοῦμαι. τέθνηκέ τῳ πατὴρ, καὶ ταύτῃ παῖς ὀρφανός, ἀλλ' ἕτερον ἐπεισήνεγκε πατέρα τοῖς ὀρφανοῖς ὁ γάμος. καὶ τὸ πάθος γάμου μὲν οὐ προέρχεται, γάμῳ δὲ συγκαλύπτεται. καὶ γίνεται γάμος ὀρφανίας ἀφανισμὸς, οὐχ ὑπόθεσις. ἔστω χηρείαν ἐκ τελευτῆς μὲν ἡ φύσις ἦγεν, ἐξ ὑμεναίων δὲ μετέθηκε γάμος. ἣν γὰρ χηρεύειν εἰργάσατο θάνατος, ἀνδρὶ συνοικεῖν παρέσχεν ὁ γάμος, ὥσπερ κατὰ πᾶς φύλαξ τῆς αὐτοῦ χάριτος. ἃ γὰρ ἐξαρχῆς εἰσηνέγκατο, παρῃρημένα πάλιν ἀπέδωκεν. ὥστε χηρείαν ἀναιρεῖν, οὐκ ἐπάγειν οἶδεν ὁ γάμος. καὶ μὴν καὶ πατὴρ θανάτῳ μὲν ἀφαιρεῖται παῖδας, γάμῳ δὲ μετέσχεν ἑτέρων, καὶ πατὴρ γίνεται δεύτερον ὁ προσάπαξ εἶναι μὴ συγχωρούμενος. τί οὖν τὰ τοῦ γάμου καλὰ πρὸς αἰτίαν μεταφέρεις τοῦ γάμου; καί μοι δοκεῖς οὐκ ἐλέγξαι ζητεῖν, ἀλλ' ἐπαινεῖν τὸν ὑμέναιον. οἷς γὰρ ἐξαριθμεῖν καταναγκάζεις τῶν ὑμεναίων τὰς χάριτας, τούτοις ἐπαινέτης οὐ κατήγορος τοῦ γάμου γεγένησαι. καὶ κατηγορῶν τοῦ γάμου, θαυμάζειν ἡμᾶς ἀναγκάζεις, καὶ ποιεῖς εὐεργετημάτων κατάλογον, τὰ τοῦ γάμου κατηγορήματα. Ναί φησιν, ἀλλ' ὁ *Ἀντίθεσις.* γάμος ἐπίπονον. Καὶ τί πόνον ἐπίστα- *Λύσις.* ται λύειν ὡς γάμος; ὁπόσα πονεῖ, δι' ὑμεναίων ἀνήρηται. καὶ ῥᾳστώνη παντάπασιν εἰς ὁμιλίαν γυναικὶ συνελθεῖν. ἡλίκον εἰς εὐνὴν ἀνὴρ γυναικὶ συγιὼν; μεθ' ὅσης δὲ ῥᾳστώνης ἐλπίζεται παῖς; καὶ προσδοκώμενος φαίνεται; καὶ

Γ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

καὶ πατέρα φανεὶς προσερεῖ. καὶ πρὸς μελέτην ἔρχεται τέχνης. καὶ πατρὶ συνεργῶν, καὶ παρὰ ταῖς ἐκκλησίαις δημηγορῶν, καὶ πατέρα γηροτροφῶν, καὶ ὅλως ἅπαν, ὅ, τι δέοι γινόμενος. οὐκ ἔστι λόγῳ διεξελθεῖν ἃ φέρειν οἶδεν ὁ

Ἐπίλογος. γάμος. Μέγα ὁ γάμος, καὶ παράγων θεοὺς, καὶ παρέχων θνητοῖς θεοὺς εἶναι δοκεῖν, οἷς μένειν σοφίζεται. καὶ παιδεύει μὲν τοὺς χρωμένους τὰ δίκαια, πρὸς δὲ τὸ σῶφρον παροξύνει σκοπεῖν. καὶ φιλοτιμεῖται τὰς ἡδονὰς, ὅσαι μὴ φανεῖσαι ἐκαχίζονται. διὸ τὸν γάμον περὶ πλείστου ἐν πᾶσι ποιητέον καθέστηκεν.

ΟΡΟΣ ΝΟΜΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑΣ.

ΚΑΙ τὴν εἰσφορὰν τοῦ νόμου, τινὲς εἶναι δεδώκασι γύμνασμα. ἔστι μὲν γὰρ σχεδὸν ὅλη ὑπόθεσις, οὐ μὴν ἅπαντα σώζει τὰ τῆς ὑποθέσεως. εἰσάγεται μὲν γὰρ ἐν αὐτῇ πρόσωπον, οὐ μὴν ἐφ᾽ ἅπασι γνώριμον. ὅθεν θέσεως μὲν ἐστι μᾶλλον, ἧττον δὲ ὑποθέσεως. οἷς μὲν γὰρ ὅλως σχήματος δέχεται πρόσωπον, ὑπερβαίνει τὴν θέσιν. δι᾽ ὧν δὲ σαφῆ μὴ σώζει τὴν περίστασιν, ὑποθέσεως λείπεται. νόμου τοίνυν ἐστὶν εἰσφορὰ, διπλῆ γυμνασία, συνηγορία, καὶ

αἱ τοῦ κατὰ Ἀριστογείτ. α. κατηγορία νόμου τεθέντος. ἔστι δὲ νόμος, εὕρημα μὲν καὶ δῶρον θεῶν, δόγμα δὲ ἀνθρώπων φρονίμων, ἐπανόρθωμα δὲ τῶν ἑκουσίων καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων, πόλεως δὲ κοινὴ συνθήκη. καθ᾽ ἣν πᾶσι προσήκει ζῆν τοῖς ἐν τῇ πόλει. καὶ ἡ μὲν διαίρεσις αὕτη τῆς εἰσφορᾶς τοῦ νόμου. ἐργάσῃ δὲ αὐτὴν κεφαλαίοις, οἷς καὶ

τὴν

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΣ Θ. ΠΕΤΡΟΣ
ΕΕΦ Κ.Τ.Π. ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

τὴν πραγματικὴν. νομίμῳ, δικαίῳ, συμφέροντι, δυνατῷ· προοίμια δὲ θήσεις, καὶ μετὰ τὰ προοίμια, τὸ κεκλημένον ἐναντίον. εἶτα χρήσῃ τοῖς προειρημένοις κεφαλαίοις. ὅθεν καὶ ταύτῃ διήνεγκε θέσεως.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΝΟΜΟΥ τοῦ κελεύοντος ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν μοιχὸν κτείνεσθαι.

ΟΥΤΕ τοὺς ἅπαν ἐπαινέσω τὸν νόμον, οὔτε ἐπὶ παντὶ τὸ γραφὲν αἰτιάσομαι. οἷς μὲν γὰρ ἀναιρεῖ τὰ μοιχῶν, ἐπαινῶ τὸ τιθέμενον. οἷς δὲ δικαστῶν οὐκ ἀνέμεινε ψῆφον, αἰτιῶμαι τὴν αἵρεσιν. εἰ μὲν οὖν δωροδοκίαν τῶν δικαζόντων κατεγνωκὼς ἀνῄρει τὰ δικαστήρια, φαύλην ἐλέγχεται περὶ τοὺς δικαστὰς κεκτημένος τὴν γνώμην. εἰ δὲ δίκαια κρίνειν, ὥσπερ καὶ κρίνεται, τοῦ δίκαιον ἐπαινεῖν μὲν δικαστάς, ἐξαιρεῖσθαι δὲ τῶν δικαζόντων τὸν νόμον; οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ὅσοι τοῖς κειμένοις διαμάχονται νόμοις, οἱ μὲν ἐναντιοῦνται ταῖς δὲ ταῖς πόλεσιν, οἱ δὲ ὁμολογοῦσιν ἑτέρας. μόνος δὲ ὁ παρὼν πᾶσιν ἐναντίος προελήλυθε νόμος. δοκεῖτε δέ μοι πολὺ κάλλιον ἐξετάσαι τὸν νόμον, εἰ πάντα τὰ παρ' ὑμῖν πολιτευόμενα κρίνητε, τοὺς στρατηγούς, τὰς ἱερωσύνας, τὰ ψηφίσματα πάντα. ὀλίγου δέω λέγειν, ὅσα παρὰ τὸν πόλεμον ἄριστα πράττεται, ἅπαντα δικαστῶν οἶδεν ἐξέτασιν. καὶ στρατηγεῖ μέν, ὃν ὁ κρίνων ἐξήτασεν, ἱερᾶται δέ, ὃν ὁ δικαστὴς ἐβεβαίωσε. καὶ ψήφισμα κύριον, τὸ παρ' ἑτέροις ἀνακρινόμενον. καὶ νῖκαι πολέμων, γερῶν

οὐ μετέχουσιν, μὴ κρινόμεναι πρότερον. πῶς οὖν οὐκ ἄλογον ἅπαντας μὲν ἀναμένειν τοὺς ἐξετάζοντας, μόνον δὲ τὸν παρόντα νόμον τὴν

Ἀντίθεσις. τῶν δικαζόντων ἀναδύεσθαι ψῆφον; Ναί φησιν, ἀλλὰ μεγάλα τὰ μοιχῶν ἀδικήματα.

Λύσις. Τί δὲ, τὰ τῶν ἀνδροφόνων οὐ μείζω; τοὺς δὲ προδότας ἐλάττους νομιοῦμεν ἑτέρων; ἱερόσυλοι δὲ τῶν προδιδόντων φαυλότεροι, ἀλλ' ὅμως ὁ τούτοις ἁλοὺς ἀναμένει τοὺς κρίνοντας. καὶ οὔτε προδότης ὑπέσχε τὴν δίκην, μὴ τοῦ δικαστοῦ ψῆφον ἐπάγοντος, οὔτε ἀνδροφόνῳ πεσεῖν ὑπῆρξε, μὴ τοῦ κατηγόρου τὸ πάθος ἐλέγχοντος, οὔτε τοῖς ὑφαιρουμένοις τὰ τῶν κρειττόνων ὑπῆρξε παθεῖν, πρὶν ταῦτα μαθεῖν παρέση τοῖς κρίνουσιν. οὐκοῦν ἄτοπον, τὰ μὲν μείζω δίκην ὑπέχειν παρὰ τοῖς κρίνουσι, καὶ μὴ δοκεῖν τι τούτων ἕκαστον, ἂν μὴ δικαστὴς ἐπενέγκῃ τὴν ψῆφον, μοιχὸν δὲ μόνον πεσεῖν ἀνεξέταστον, ὃν πρὸ τῶν ἄλλων ἔδει κρίνειν, ὅσῳ τῶν ἄλ-

Ἀντίθεσις. λων καταδεέστερον. Καὶ τί διοίσει μοιχὸν ἀνελεῖν, ἢ παραδοῦναι τοῖς δικασταῖς, εἰ τὸν

Λύσις. ἴσον ἐξ ἀμφοῖν ὑποστήσεται θάνατον; Ὅσον τυράννου καὶ νόμου τὸ μέσον, καὶ δημοκρατίας πρὸς τὰς μοναρχίας τοσοῦτον τὸ διάφορον. τυράννου γὰρ ἀνελεῖν ὃν ἂν βούλοιτο. νόμου δὲ κτεῖναι δικαίως τὸν ἐλεγχόμενον. καὶ δῆμος μὲν ἅπαντα ἂν ἐκκλησιάζων σκοπῇ, πρὸς ἐξέτασιν τίθησι. μοναρχία δὲ, κολάζει μὲν, οὐ συνεξετάζει δὲ, ἃ συναμφότερα δῆμός τε καὶ νόμος. ἐξ ἐναντιωμάτων δὲ ἅπαντα πέπραχε πρὸς τὸν μόνον ἄρχειν καὶ τυραννεῖν προελόμενον. πῶς οὖν οὐ διοίσει τὸν μοιχὸν ἀνελεῖν, ἢ

πα-

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Κ. ΣΤ. ΘΕΤΣΟΣ
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

παραδοῦναι τοῖς κρίνουσιν; καὶ ἔτι πρὸς τούτοις,
ὁ μὲν ἑαυτῷ τὸν μοιχὸν ἀνελὼν, ἑαυτὸν κύριον
τοῦ δεδρακότος ἐργάζεται· ὁ δὲ δικαστῇ παρα-
δοὺς, κύριον ποιεῖ τοῦ δεδρακότος τὸ δικαστήριον.
κρεῖττον δὲ δήπου τὸν δικάζοντα κύριον, ἢ τὸν
κατήγορον γίνεσθαι. καὶ μὴν ὁ μὲν ἑαυτῷ δια-
φθείρας μοιχὸν, ἄλλου χάριν ἀνελεῖν ὑποπτεύε-
ται· ὁ δὲ κρίνειν παρεσχηκὼς, μόνον ἔδοξε τῶν
δικαίων ἀντιλαμβάνεσθαι. Ναί φησιν, ἀλλὰ Ἀντίθεσις.
χαλεπωτέραν ὑφέξει τὴν τιμωρίαν παραχρῆ-
μα πεσών. κέρδος γὰρ ἕξει τὸν μέχρι κρί-
σεως χρόνον. Τοὐναντίον μὲν οὖν ἕξει κρι- Λύσις.
νόμενος· ἀνιαρώτερον γὰρ τὸν μετὰ ταῦτα
βίον ὑποίσει. τὸ γὰρ παθεῖν προσδοκᾶν, τοῦ
πεπονθέναι δεινότερον. καὶ τιμωρίας ἀναβολὴ,
προσθήκη φανεῖται ζημίας. πεσεῖται πολλάκις,
ὁ πεσεῖσθαι δοκῶν. καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς πείρας
ἕξει δεινοτέραν. ὥστε παραχρῆμα πεσὼν ὁ
μοιχὸς, πεσὼν οὐκ αἰσθάνεται. κλέπτει τὴν
αἴσθησιν τῆς τιμωρίας τὸ τάχος· ἀνάλγητος
θάνατος, ὁ πρὶν δόξαι συμβάς. ὁ δὲ πολ-
λάκις μὲν ἐλπισθεὶς, εἰσάπαξ δὲ γεγονὼς, ταῖς
ἐλπίσι τὰς τιμωρίας μετρεῖ. σκόπει τοίνυν
παράλληλα θείς. ὁ μὲν ἑαυτῷ διαφθείρας μοι-
χὸν, οὐδένα μάρτυρα τῆς τιμωρίας ποιεῖται. ὁ
δὲ δικασταῖς παραδοὺς, πολλοὺς θεατὰς ποιεῖται
τῆς δίκης. λυπηρότερος δὲ τιμωρίας τρόπος
ὑπὸ θεαταῖς πολλοῖς καθιστάμενος. καὶ ἄλ-
λως συνοίσει μοιχοῖς κρύβδην πεσοῦσιν. ὑπο-
ψίαν γὰρ τοῖς πολλοῖς καταλείψουσιν ἔχθρας
ἕνεκα πίπτοντες. ἐξελεγχομένου δὲ τοῦ πάθους
ἐν τοῖς δικασταῖς, ἀναμφισβήτητον ὁ πεσὼν

Ε.Κ.Δ της Κ.τ.Π ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ὑφέξει τὴν δίκην. ὥστε διοίσει πρὸς αὐτοῦ τὸν μοιχὸν πεσεῖν ἀδήλως, ἢ δικασταῖς παραδόσθαι. δεινὸν ὁ μοιχός, καὶ πᾶσαν παρῆλθεν ἀδικημάτων ὑπερβολήν. ὅθεν ἐξελεγχέσθω πρότερον, εἶτα πιπτέτω. καὶ κρινέσθω μᾶλλον, ἢ δίκην ὑπεχέτω πρὸ κρίσεως. ὡς μοιχὸς ἀναιρούμενος, σαφεστέραν δώσει τὴν τῶν παίδων γονήν. οὐ γὰρ ἀμφισβητήσει τις, ὅτι γέγονε παῖς, ἐκλελοιπότων μοιχῶν. τὸ λοιπὸν κοινῆς ἀδίκημα φύσεως. ὅθεν καὶ κοινὴ ψῆφος ἀναιρείτω γενόμενον. ὡς ἐγὼ δέδια μὴ λαθὼν μοιχὸς οἷς διαφθείρεται, πολλοὺς ἑτέρους καταλίποι τοιούτους. ἰὸν γὰρ οὐκ ἴσασιν ἐφ' οἷς διαφθείρεται, ζηλώσουσιν ἕτεροι, καὶ τὸ κεκολάσθαι οὐ πέρας, ἀλλ' ἀρχὴ γενήσεται πάθους.

Τέλος τῶν Προγυμνασμάτων τοῦ Ἀφθονίου.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006